

KÚRIA

Bfv.III.1.410/2014/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 5. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által - az I. rendű terhelt javára - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nyíregyházi Városi Bíróság 32.Fk.2144/2010/22. számú, valamint a Nyíregyházi Törvényszék 1.Fkf.43/2012/4. számú ítéletét az I. rendű terhelt vonatkozásában annyiban változtatja meg, hogy

a büntetést az 1978. évi IV. törvény 85. §-ának (3) bekezdése alapján tekinti kiszabottnak.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartja.

A Legfőbb Ügyészség által a Nyíregyházi Városi Bíróság 32.Fk.2144/2010/22. számú, valamint a Nyíregyházi Törvényszék 1.Fkf.43/2012/4. számú ítélete ellen a fk. III. rendű terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elutasítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem

nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Városi Bíróság a 2011. október 26-án kelt 32.Fk.2144/2010/22. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki rablás bűntettében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], maradandó fogyatékossgot okozó testi sértés bűntettében [korábbi Btk. 170. § (1), (2) és (4) bekezdés I. fordulat], testi sértés bűntettében [korábbi Btk. 170. § (1) és (2) bekezdés], magánlaksértés bűntettében [korábbi Btk. 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont, (4) bekezdés], garázdaság vétségében [korábbi Btk. 271. § (1) bekezdés] és testi sértés vétségében [Btk. 170. § (1) bekezdés]. Ezért halmazati büntetésül 7 évi fegyházbüntetésre és 7 évi közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a Nyíregyházi Városi Bíróság 21.Fk.2053/2008/14. számú ítéletével kiszabott 9 hónapi - eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - fk. fogházbüntetés végrehajtását elrendelte.

Ugyanezen ítéletében a bíróság a fk. III. rendű terheltet rablás bűntettében [korábbi Btk. 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], maradandó fogyatékossgot okozó testi sértés bűntettében [korábbi Btk. 170. § (1), (2) és (4) bekezdés I. fordulat], testi sértés bűntettében [korábbi Btk. 170. § (1) és (2) bekezdés] és magánlaksértés bűntettében [korábbi Btk. 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont, (4) bekezdés] mondta ki bűnösnek, és ezért halmazati büntetésül 5 évi fk. börtönbüntetésre és 5 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A terheltek és védőik fellebbezése alapján eljárva a Nyíregyházi Törvényszék a 2012. április 24-én kihirdetett és ugyanakkor jogerőre emelkedett 1.Fkf.43/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet csupán a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés tekintetében változtatta meg, egyebekben azt mind az I. rendű, mind a III. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Legfőbb Ügyészség a Be. 417. § (2) bekezdésében meghatározott kötelezettsége folytán, a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontjában írt okból - az I. és a III. rendű terhelt javára - terjesztett elő felülvizsgálati indítványt (Fk.BF.1349/2014.).

Ennek indokolásában kiemelte: az eljáró bíróságok - bár arra kifejezetten csak a másodfokú bíróság utalt - a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdésében írt szabály alkalmazásával szabták ki

büntetésüket. Ennek eredményeképp az I. rendű terhelttel szemben öt évtől húsz évig terjedő szabadságvesztést vettek alapul. A III. rendű terhelt vonatkozásában is alkalmazták a hivatkozott rendelkezést, azonban az ő esetében a korábbi Btk. 110. § (4) bekezdésére és 120. § (1) bekezdésére figyelemmel a kiszabható büntetés felső határaként hét év hat hónapi szabadságvesztést vettek figyelembe.

Az indítvány jelezte, hogy a büntetés végrehajtása egyik terhelttel szemben sem fejeződött még be.

Ezt követően utalt az Alkotmánybíróság 23/2014. (VII. 15.) AB számú határozatára, amely kizárta a folyamatban lévő ügyekben a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 2010. július 23. és 2013. június 30. napja között hatályos 85. § (4) bekezdésének alkalmazását, továbbá a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 2013. július 1. napjától hatályos 81. § (4) bekezdését pedig hatályba lépésére visszaható hatállyal megsemmisítette. Egyúttal az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 45. § (6) bekezdése alapján elrendelte a fenti törvényi rendelkezések alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.

A fentiek alapján pedig azt rögzítette a Legfőbb Ügyészség, hogy a hivatkozott alkotmánybíróági határozat következményeképp jelen ügyben az I. és a III. rendű terheltek javára hivatalból köteles a felülvizsgálati indítvány benyújtására.

Utalt rá, hogy a fenti indokon alapuló felülvizsgálati indítványt a Be. 423. § (2) bekezdés második mondata alapján az elbíráláskor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Részletesen kifejtette azonban, hogy e rendelkezés értelmében nem a jelenleg hatályos - a konkrét esetben sem az elkövetéskor, sem a jogerős elbíráláskor hatályban nem volt - 2012. évi C. törvényt, hanem a jogerős ítéletben alkalmazott büntető jogszabályt -, azaz jelen ügyben az 1978. évi IV. törvényt kell alkalmazni, értelemszerűen az alkotmányellenesnek nyilvánított rendelkezés figyelmen kívül hagyása mellett.

A fentiekre figyelemmel jelen ügyben a korábbi Btk.-t kellett alkalmazni, de a büntetést a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdésének alkalmazása nélkül kell kiszabni. Ez pedig azt eredményezi, hogy az irányadó büntetési tételkeret az I. rendű terhelt esetében öttől húsz évig terjedő szabadságvesztésről - a korábbi Btk. 85. § (3) bekezdése szerint - öttől tizenöt évig terjedő tartamra csökken. Ugyancsak csökken e terhelt vonatkozásában a korábbi Btk. 83. § (3) bekezdése szerinti, a büntetés kiszabása során irányadó középmérték is, mégpedig 12 év 6 hónapról tíz évre.

A III. rendű terhelt tekintetében csak elvi jelentősége van a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdése felhívásának, mert a korábban írtak szerint változatlan egyéb törvényi szabályozás a halmazati büntetés felső határát eddig is korlátozta hét év hat hónapban, így mellőzése sem az alkalmazandó büntetési tétel kereteiben, sem az irányadó középértékben (3 év 9 hónap 15 nap) nem eredményez változást.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint az állapítható meg, hogy a kiszabott büntetés így az egyik terhelt esetében sem terjeszkedik túl az alkotmányos kereteken, sőt, arányban áll a cselekmények tárgyi súlyával, az alanyi bűnösség fokával és a terheltek személyében rejlő társadalomra veszélyesség mértékével. Ezért azok eltúlzottan súlyosnak egyik terhelt esetében sem tekinthetők.

Ennélfogva a Legfőbb Ügyészség - miután álláspontja szerint az ügyben a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárási szabálysértés sem valósult meg - azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 427. § (2) bekezdése alapján annyiban változtassa meg a jogerős ítéletet, miszerint a szabadságvesztés büntetést az I. rendű terhelttel szemben a korábbi Btk. 85. § (1)-(3) bekezdése, a III. rendű terhelttel szemben pedig a korábbi Btk. 110. § (4) bekezdése és 120. § (1) bekezdése alapján tekinti kiszabottnak. Egyebekben viszont a támadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában tartsa fenn.

A felülvizsgálati indítványra az I. rendű terhelt és védője, valamint a III. rendű terhelt nem, utóbbi kirendelt védője azonban írásbeli észrevételt tett. Ebben jelezte: bár a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdésének megsemmisítéséből - álláspontja szerint - a büntetés enyhítése következne, azonban tekintettel arra, hogy annak alkalmazása a III. rendű terheltet tényleges hátránnyal nem sújtotta, továbbá feltételes szabadságra bocsátása már korábban esedékessé vált, ezért az indítványban foglaltakkal teljes egészében egyetért.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.

A felülvizsgálati indítvány az I. rendű terhelt esetében alapos, a fk. III. rendű terheltet illetően viszont törvényben kizárt.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdésének e) pontja alapján felülvizsgálati indítványnak van helye, ha az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte, feltéve, hogy a terhelt még nem mentesült a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, vagy a

végrehajthatósága még nem szűnt meg.

Jelen esetben e feltételek az I. rendű terhelt tekintetében maradéktalanul teljesültek. Az Alkotmánybíróság a 23/2014. (VII. 15.) AB számú határozatában a folyamatban lévő ügyekben a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 2010. július 23. és 2013. június 30. napja között hatályos 85. § (4) bekezdésének alkalmazását kizárta, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 2013. július 1. napjától hatályos 81. § (4) bekezdését pedig hatályba lépésére visszaható hatállyal megsemmisítette. Egyúttal elrendelte a fenti törvényi rendelkezések alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.

A konkrét ügyben az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények közül négy is a korábbi Btk. 137. § 17. pontjában felsorolt személy elleni erőszakos bűncselekmények körébe esik. Így az eljáró bíróságok - a másodfokú ítéletben konkrétan is feltüntetve - az 1978. évi IV. törvény 2010. július 23. és 2013. június 30. napja között hatályos 85. § (4) bekezdés első mondatának alkalmazásával a büntetést öt évtől húsz évig terjedő büntetési tételkeretek között szabták ki, mely büntetését az I. rendű terhelt jelenleg is tölti.

Ezért a Legfőbb Ügyészség a Be. 417. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségének megfelelően, indokoltan nyújtott be a terhelt javára felülvizsgálati indítványt, amit a Kúriának a Be. 423. § (2) bekezdés második mondatát alkalmazva kellett elbírálnia.

Az ennek alapján alkalmazandó jogszabály kérdését illetően a Kúria mindenben osztotta a felülvizsgálati indítványban kifejtetteket.

A büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés (korábbi Btk. 2. §) alapján az eljáró bíróságok az alkalmazandó jogszabályt illetően még nem is voltak választási helyzetben. A 2012. évi C. törvény ugyanis még a másodfokú - jogerős - elbírálás idején sem lépett hatályba, így csak az 1978. évi IV. törvény alapján bírálhatták el a terhelt cselekményeit. A felülvizsgálati indítvány e törvény alkalmazását, a terhelt bűnösségének megállapítását, a cselekmények jogi minősítését - más, anyagi jogi okból - nem tette vitássá, a legfőbb ügyész felülvizsgálati indítványa kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontján alapszik és a kiszabott büntetést érinti. Az ezen pontra alapított felülvizsgálati indítvány elbírálására nézve a jogalkotó a Be. 423. § (2) bekezdés második mondata szerint a „felülvizsgálati indítvány elbírálásakor hatályos jogszabály” alkalmazásának előírásával (a bekezdés első mondatától eltérően) csak arra kívánt utalni, hogy az a jogszabályi rendelkezés, amit az Alkotmánybíróság megsemmisített - mint a megtámadott határozat meghozatala idején hatályban volt jogszabály -, a felülvizsgálat során már nem alkalmazható, hiszen alkalmazása

esetén nem születhetne más eredmény, más határozat, mint amit az Alkotmánybíróság felülvizsgálni rendelt.

Nem kétséges az sem, hogy a Be. 423. § (2) bekezdésének második mondata csak az ugyanezen bekezdés első mondatához képest jelent kivételt, tehát nem érinti a Be. 423. § (4) bekezdésének azt az - általános érvényű - szabályát, miszerint a megtámadott határozat [a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt októl eltekintve] kizárólag a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálható felül. A Kúria döntési jogköre pedig nyilvánvalóan a felülbírálati jogköréhez igazodik, azon túl nem terjeszkedhet.

Ekként viszont, miután az Alkotmánybíróság határozata nem érintette az indítványban megtámadott bírósági határozatban alkalmazott anyagi jogszabály egészét, hanem csak annak a fentebb írt egyetlen rendelkezését, így nincs törvényes lehetőség arra, hogy a Kúria áttérjen az indítvány elbírálásakor hatályos Btk. (2012. évi C. tv.) alkalmazására, és annak rendelkezései szerint bírálja el az indítványt. Ez még a korábbi Btk. 2. §-ára figyelemmel sem lenne lehetséges, mivel a 2012. évi C. törvény még a cselekmények - alapeljárásbéli - jogerős elbírálásakor sem volt hatályban, így az olyan jogszabály alkalmazását eredményezné, ami sem az elkövetéskor, sem a (jogerős) elbíráláskor nem volt hatályos.

Az indítvány elbírálásakor hatályos Btk. alkalmazására való áttérés emellett a különböző büntető törvények tilalmazott vegyes (kombinatív) alkalmazását is eredményezné, hiszen a támadott jogerős határozatnak a Be. 423. § (4) bekezdése szerint felülvizsgálattal nem érinthető részében a korábbi Btk., míg a büntetés kiszabását illetően a hatályos Btk. kerülne alkalmazásra. Továbbá, mivel a Kúria ilyen esetben is a határozat megtámadott részének keretei között dönthet, nem kerülhető el a különböző büntető törvények vegyes (kombinatív) alkalmazása az indítvánnyal érintett ügy egészének (azaz a bűnösség megállapításának, a minősítésnek és a büntetésnek) a hatályos Btk. alapján történő újbóli elbírálásával sem.

Mindezek egybevetéséből az következik, hogy a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor hatályos szabályok alapján való elbírálásának a Be. 423. § (2) bekezdés második mondatában írt követelménye - a Be. 423. § (3) bekezdésében írt szabállyal tartalmilag azonosan - akként értelmezendő, hogy a Kúriának a felülvizsgálati indítvány elbírálása során ugyanazt a Btk.-t kell alkalmaznia, mint amit a megtámadott határozatában a bíróság alkalmazott, de annak a rendelkezésnek a figyelmen kívül hagyásával, amelyet az Alkotmánybíróság a határozatával megsemmisített. Ez pedig az 1978. évi IV. törvény 2011. február 3. napján hatályos szövege az alkalmazhatatlannak minősített 85. § (4)

bekezdésének figyelmen kívül hagyásával.

A Kúria ennek megfelelően az alaptörvény-ellenesnek nyilvánított rendelkezést figyelmen kívül hagyta, majd vizsgálta azt, hogy annak mellőzésével a kiszabott büntetés eltúlzottan súlyosnak tekinthető-e.

Ennek során a Kúria a jogerős ítéletben megállapított büntetés-kiszabási körülményekből indult ki, és úgy találta: a terhelt terhére rótt bűncselekmények számára, tárgyi súlyára, és a terhelt személyi társadalomra veszélyességére figyelemmel a jogerős ítéletben kiszabott 7 évi szabadságvesztés a megváltozott büntetési tételkeretekhez képest sem lép túl az alkotmányos mértéken, de még csak eltúlzottan súlyosnak sem tekinthető. E büntetés jelentősen alatta marad az alkotmányos keretek között - a korábbi Btk. 83. § (2) és (3) bekezdése szerint - irányadó 10 éves középértéknek is, így a főbüntetés mérséklésére a részben megváltozott jogszabályi körülmények között sincs törvényes ok.

Ennek ellenére - mivel a Legfőbb Ügyészség e terhelt tekintetében a törvényben engedélyezett indokon alapuló, alapos felülvizsgálati indítványt terjesztett elő - a Kúriának - az indítványhoz igazodó terjedelemben - a jogerős ítéletet megváltoztató rendelkezést kellett hoznia.

Ez azonban így csak a figyelmen kívül hagyott jogszabály helyett alkalmazott rendelkezés feltüntetésére terjedhetett ki. Ez pedig az ügyészi indítványban írtakkal szemben kizárólag a korábbi Btk. 85. § (3) bekezdése.

A korábbi Btk.-nak a halmazati büntetésre vonatkozó szabályozása ugyanis akként épült fel, hogy a 85. § (1) bekezdés meghatározta: bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni.

Ezt követően a hivatkozott törvényhely (2) bekezdése rögzítette, miszerint a büntetést a bűnhalmazatban lévő cselekmények legsúlyosabbikának alapulvételével kell kiszabni. A (3) és (4) bekezdés speciális rendelkezései pedig a halmazat egyes fajtáira írtak elő - egyre szigorodó feltételek mellett - egyre szigorúbb szabályozást; azaz, ha a bűnhalmazatban legalább két bűncselekmény határozott ideig tartó szabadságvesztéssel volt büntetendő, akkor a büntetési tétel felső határa a felével, ha legalább három bűncselekmény személy elleni bűncselekménynek minősült, akkor pedig a kétszeresére emelkedett.

Az Alkotmánybíróság határozata kizárólag a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdését érintette. Ehhez képest abban, miszerint a bíróság bűnhalmazat esetén egy büntetést szab ki, nem történt változás, a (2) bekezdés pedig - mivel a (4) bekezdés szigorúbb rendelkezést ír

elő - eddig sem került alkalmazásra. A (4) bekezdés helyébe így kizárólag a (3) bekezdés rendelkezése lépett, így a Kúria ítélete rendelkező részében csak ezt a jogszabályhelyet tüntette fel.

A fk. III. rendű terhelt vonatkozásában ugyanakkor a Kúria a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak találta.

Kétségtelen, hogy az e terhelt terhére rótt bűncselekmények közül is három a korábbi Btk. 137. § 17. pontjában írt személy elleni erőszakos bűncselekmény, és a büntetés végrehajtása e terhelttel szemben sem fejeződött még be. Az is tény, hogy a másodfokú bíróság ítéletében a terheltekkel (azaz a III. rendű terhelttel szemben is) alkalmazandó jogszabályként jelölte meg kifejezetten a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdését (másodfokú ítélet 4. oldal hetedik bekezdés).

Az azonban, hogy egy adott jogszabályi rendelkezés ténylegesen alkalmazásra került-e, csak annak vizsgálatával dönthető el, hogy az abban előírtak a jogerős ítélet meghozatala során érvényre jutottak-e, azaz - jelen esetben - a bíróság a halmazati büntetés kiszabása során a kétszeresére emelt büntetési tételt, és az annak figyelembevételével kialakított középértéket vette-e alapul. Másfelől e kérdés oly módon is eldönthető, hogy a támadott rendelkezés mellőzése, és helyette az alkotmányos jogszabály alkalmazása a fentiekben változást eredményez-e. Ha nem, akkor nyilván előbbi alkalmazása sem volt tényleges.

A korábbi Btk. 107. § (2) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit a fiataalkorúakra a VII. Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Az elbírált cselekmények elkövetésekor a 16. életévét még be nem töltött III. rendű terheltre vonatkozott a korábbi Btk. 110. § (4) bekezdésébe írt azon rendelkezés, miszerint a terhére rótt legsúlyosabb bűncselekmény, a felfegyverkezve elkövetett rablás büntetési tételének felső határa öt év.

E cselekmény különös részi büntetési tétele ugyanis öttől tíz évig terjedő szabadságvesztés, a 16. életévét be nem töltött fiataalkorúak esetében pedig a korábbi Btk. 110. § (3) bekezdése csak az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is fenyegetett cselekmények esetében határoz meg ennél magasabb speciális büntetési tételhatárt.

A fiataalkorú terhelt terhére rótt további, az általános szabályok szerint is öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban fenyegetett cselekmények büntetési tételének felső határa pedig nem változott.

A halmazati büntetés általános szabályait a korábbi Btk. 85. § (1)-(4) bekezdése szabályozta. Ehhez képest a korábbi Btk. 120. § (1) bekezdés utolsó fordulata fiataalkorúak esetében azt a korlátozást

tartalmazta, miszerint a halmazati büntetés tartama a korábbi Btk. 110. § (4) bekezdésében írt egyik esetben sem haladhatja meg a 7 év 6 hónapot.

Mindebből az tűnik ki, hogy a korábbi Btk. a fiatalkorúak halmazati büntetése tekintetében nem eltérő szabályozást alkalmazott, hanem csupán egy további korlátozást írt elő. Azaz a halmazati büntetés felső határát fiatalkorú esetében is a korábbi Btk. 85. § (2), (3) vagy (4) bekezdése alapján kell meghatározni, azt azonban felülről korlátozza a korábbi Btk. 120. § (1) bekezdése. Jelen esetben, bár a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdésében írt feltételek megvalósultak, ténylegesen mégsem alkalmazhatta az abban írtakat a jogerős határozatot hozó bíróság, mert az annak alapján a 16. életévét be nem töltött fiatalkorúval szemben kiszabhatóvá váló 10 évi szabadságvesztésnek eleve gátat vetett a korábbi Btk. 120. § (1) bekezdés utolsó fordulatában meghatározott 7 év 6 hónapi felső határ.

Az eljáró bíróságok tehát a fiatalkorú terhelttel szemben valójában és ténylegesen – egyebek mellett, a büntetéskiszabás ezen részében – a korábbi Btk. 85. § (3) bekezdését alkalmazták. Az Alkotmánybíróság határozatával érintett (4) bekezdés alkalmazására nem került sor; az ugyanis a legsúlyosabb cselekmény speciális büntetési tételének a kétszeresére emelésével 10 éves büntetési felső határt eredményezett volna; ehhez képest a másodfokú bíróság – helyesen – kifejezetten jelezte is ítéletében, miszerint a 7 év 6 hónapos (az elsőfokú bíróság pedig tévesen még alacsonyabb, öt éves) felső határt vette figyelembe. Az Alkotmánybíróság határozata sem a 7 év 6 hónapos felső határt, sem a 3 év 9 hó 15 napos középértéket nem érintette, azok számszerű mértékében változást nem eredményezett; ebből is következik, hogy az eltérő eredményekhez vezető, alkotmányellenes rendelkezés az ügyben ténylegesen nem került alkalmazásra.

A korábbi Btk. 85. § (4) bekezdése szerinti rendelkezés ugyanis a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tétel felső határát veszi kiindulási alapnak. A 85. § (2) bekezdése szerinti „legsúlyosabb” kitétel viszont fiatalkorú terhelt esetében nem a Különös Rész szerinti felső határ, hanem a 110. § (4) bekezdés I. fordulat alapulvételével alkalmazandó. Tehát a III. rendű terhelt esetében a halmazatban lévő cselekményeinek alapul vehető büntetési mérve – függetlenül a 85. § (4) bekezdésétől – legfeljebb 5 évi szabadságvesztés, aminek többségét pedig a 85. § (3) bekezdése (szintén a 85. § (4) bekezdésének közbejötté nélkül) emel 7 év 6 hónapra.

Ez pedig a III. rendű terhelt tekintetében azt jelenti, hogy a 85. § (4) bekezdésének hatályban léte mind a felrótt bűncselekmények büntetési tételének felső határa, mind pedig a büntetéskiszabás más

vetítési alapja (így a középérték) viszonyában - jelen ügyben - közömbös, a III. rendű terheltre nem hat ki.

Megjegyzi a Kúria, hogy általánosságban nem kizárt a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdésének alkalmazása fiatalkorú terhelt esetében sem. Ilyenre sor kerülhetett a korábbi Btk. alapján, ha a legsúlyosabb cselekmény büntetésének a kétszeresére emelt felső határa sem haladta meg a halmazati büntetésnek a fiatalkorúakra előírt speciális felső határát (például három rendbeli, három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett személy elleni erőszakos bűncselekmény esetében). Az Alkotmánybíróság határozatáig a jelenlegi Btk. 81. § (4) bekezdése is alkalmazható volt fiatalkorú esetében, annak speciális határait a Btk. 123. § (2) bekezdése kifejezetten rögzítette is, ráadásul a korábbinál szűkebb körben; a fiatalkorúak esetében a legfeljebb öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett cselekmények körére ki nem terjedően.

Ilyen esetekben tehát nem volt kizárt a korábbi Btk. 85. § (4) bekezdésének, illetve a jelenleg hatályos Btk. 81. § (4) bekezdésének alkalmazása, ezért elméletileg az Alkotmánybíróság a 23/2014. (VII. 15.) AB számú határozata alapján fiatalkorú terhelt tekintetében is helye lehet a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontján alapuló felülvizsgálati indítványnak.

Jelen esetben azonban nem erről van szó. A kifejtettek szerint a jogerős ítélet a III. rendű terhelttel szemben a halmazati büntetés kereteinek kialakítása során a korábbi Btk. 85. § (1) és (3) bekezdését, valamint a 110. § (1) és (4) bekezdését, továbbá a 120. § (1) bekezdés utolsó fordulátát alkalmazta.

A hivatkozott alkotmánybírósági határozat a felsorolt jogszabályi rendelkezések egyikét sem érintette, így a jogerős ítélettel szemben az erre alapított felülvizsgálati indítvány a III. rendű terhelt vonatkozásában törvényben kizárt.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítvánnyal támadott részükben a Be. 427. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozott. Egyebekben a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a szerint hatályukban fenntartotta.

Ugyanakkor a Legfőbb Ügyészség által a III. rendű terhelt javára előterjesztett felülvizsgálati indítványt a Be. 421. § (2) bekezdés első mondatának első fordulata alapján elutasította.

A fellebbezés és felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány

megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés alapja a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, illetve a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja, továbbá a Be. 418. § (3) bekezdése és a Be. 421. § (3) bekezdése.

Budapest, 2015. március 5.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó
bíró, Dr. Belegi József s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

írnok
BÉ